

ΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ

"ΑΥΞΑΝΕΣΘΕ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΝΕΣΘΕ"

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΡΟΥΣΣΕΝ

(Θίασος Λογοθετίδη—«Κεντρικόν»)

Δέν διαφέρει πολύ στην κατασκευή και στην ποιότητα το «Αύξανεσθε και πληθύνεσθε» από τις δυο άλλες κωμωδίες του Αντρέ Ρουσσέν, που είχαν ήδη παιχθή στις Αθήνας. Είναι και αυτό μια ελαφρά κωμωδία, διασκεδαστική, όπως και «Το Μικρό Καλύδι» και η «Νίνα», γραμμένη επάνω στη συνταγή της κλασικής γαλλικής κωμωδίας του βουλεβάρτου, με μόνη τη διαφορά ότι στο «Αύξανεσθε και πληθύνεσθε», δίπλα στην επιδέξια πλοκή και στον έξυπνο διάλογο, υπάρχει και μία σατυρική πρόθεσις, που δίνει τον κυρίαρχο τόνο στο έργο. Ύστερα από πολλούς άλλους συγγραφείς και ο Αντρέ Ρουσσέν θέλησε να σατυρίση όλους εκείνους που δημοσία επαγγέλλονται τον τιμητή και τον ήθικολόγο, και στον ιδιωτικό τους βίο παραβαίνουν με την μεγαλύτερη εύκολία αυτά που κηρύσσουν. «Δάσκαλε πού διδασκες και νόμον δέν εκράτεις». Ο «δάσκαλος» στην κωμωδία του Ρουσσέν είναι ένας Γάλλος ύπουργός, όπως σε μία άλλη κωμωδία, που την είχαμε ήδη πέρυσι στο «Θέατρο Κυβέλης», ήταν ένας καθηγητής. Και εκεί ο καθηγητής, στον κύκλο της δρασεώς του, δημοσίας και ιδιωτικής, έκαμνε ό,τι περίπου κάμνει και ο Κάρολος Ζακέ, ο πρωταγωνιστής του «Αύξανεσθε και πληθύνεσθε», και η αντίθεσις έγεννοῦσε την κωμικότητα. Στην κωμωδία του Ρουσσέν χρησιμοποιείται και ένα άλλο ακόμα στοιχείο κωμικότητος: το πλήθος των συγκυριών. Ούτε μία, ούτε δύο τέσσαρες συγχρόνως γυναίκες στο ίδιο σπίτι πρόκειται να γίνουν μητέρες. Ομολογούμενως είναι πάρα πολύ για ύπουργο, ό οποίος έκαμε ολόκληρο κοινοβουλευτικό άγώνα κατά της ματαιώσεως της τεκνοποιίας με ιατρικές επεμβάσεις και ό οποίος, για τις τρεις τουλάχιστον από τις τέσσαρες υποψηφίες μητέρες, έγυναίκα του, την άνυπανδρή κόρη του και την μνηστή του γιου του, βλέπει σαν σανίδα σωτηρίας αυτό που με τόση δριμύτητα έστηλίτευσε. Σάτυρα βέβαια υπάρχει στην κωμωδία του Ρουσσέν. Δέν διακρίνεται όμως πολύ καθαρά το ήθικό διδάγμα της. Ίσως το μόνο ήθικό συμπέρασμα που θα μπορούσε να θγάλη κανείς από το «Αύξανεσθε και πληθύνεσθε» είναι ότι δέν πρέπει να πολυκάμνουμε τον δάσκαλο, γιατί συχνά τα πράγματα μάς άναγκάζουν να παραβούμε πρώτοι έμεις αυτά που έκηρυξαμε. «Εύκολο να λές, δυσκολώτερο να πράττης και πιο δύσκολο άκόμη λόγια και έργα σου να συμφωνούν».

Είναι λιγάκι ισχνή, στα έπεισόδια και στην πλοκή, η κωμωδία του Αντρέ Ρουσσέν, το μικρό όμως αυτό έλάττωμα το εξαφανίζουν ή πολύ επιδέξια σύνθεσις του έργου και ό έξυπνος διάλογός του. Και ή πολύ καλή του έρμηνεια, πρέπει να προσθέσω. Ο κ. Λογοθετίδης μάς έδειξε άκόμη μία φορά πόσο ξέρει να είναι λιτός και συγκρατημένος όταν ό ρόλος το άπαιτη και πόσο πετυχαίνει αυτό που θέλει να έπιτυχη με τα πιο άδιάστα μέσα. Πολύ καλή ήταν και ή κ. Σμαράγδα Στεφανίδου ως σύζυγος του πρωταγωνιστού. Έπαιξε με άνεσι, με εύστροφία, με μπρίο. Με έξαιρετικό μπρίο έπαιξε και ό κ. Πρωτοπαπάς τον ρόλο του πατέρα του ύπουργού. Ήταν ένας κυνικός, καυστικός και παμπόνηρος γέρος, όπως τον θέλει ό συγγραφέας. Η κ. Ίλια Λυθικού ως κόρη του ύπουργού και ό κ. Καζής ως γιός του, όπως επίσης και ή δ)νίς Καίτη Λαμπροπούλου ως νεανικό «φλέρτ» του ύπουργού, εκράτησαν άνετα και συμπαθητικά τους ρόλους των. Για την μετάφρασι του κ. Γιαννουκάκη κάθε έπαινος περιττεύει. Είναι, όπως και όλες οι άλλες μεταφράσεις του, ένα ζωντανό και εύσυνείδητο ξανάπλασμα του ξένου κειμένου.

ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ